

Projektidé Energiplanering Jämtlands län

Ingående parter och deras roller

Region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen Jämtlands län har i nära dialog skrivt fram följande projektidé. Ingående parter i projektet är tänkt att vara Region Jämtland Härjedalen, Energikontoret Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen Jämtlands län, samt i samverkan med länets kommuner och aktörer kopplade till grön omställning och elektrifiering av samhället, till exempel energibolag, nätägare och aktörer som berörs av frågorna såsom ex rennäringen. Energikontoret Jämtland Härjedalen föreslår vara projektägare. I framtagandet har samtal förts med länets kommuner via forumet för strategisk fysisk planering, kommunernas tillväxtchefer, forumet Business Region mid Sweden bestående av kommunernas näringslivsutvecklare och regional utvecklingsstrateg med inriktning på etableringar, samt Kommunförbundet Jämtland Härjedalen. Projektidén har även diskuterats med Länsstyrelsen Västernorrland, och vi ser en stor potential i att samverka kring projekt över länsgränserna

Vad projektet syftar till. Hur projektet bidrar till att stärka energiplanering som möjliggör för elektrifiering, grön omställning och trygg energiförsörjning.

Jämtlands län har ett unikt läge där vi både idag är, men troligen också i framtiden kommer att vara, en stor nettoexportör av förnybar el från vatten och vindkraft. Att skapa förståelse och acceptans för att det ändå behöver etableras mer elproduktion i länet är en utmaning. Vi ser ett behov av att på olika sätt höja kunskap, förståelse och acceptans för den omställning som ökad elektrifiering av samhället innebär. Medverkan med nätägare kan bidra till att kunskapshöja kommuner kring perspektiv kopplat till effektuttag, samt en ökad förståelse för länets/kommunernas behov och hur de kan bidra till den gröna omställningen. Bland annat är insatser viktiga med fokus på hur ingående kommuner kan få ut största möjliga nytta av elektrifiering, hur det påverkar möjligheter till utveckling av näringslivet, möjlighet att attrahera etableringar, ökad inflyttning osv.

I Jämtlands län leder etableringar för vindkraftsproduktion ofta till målkonflikter med rennäringen men också med besöksnäringen, som är en av basnäringarna i länet. Länets natur och möjligheter till aktivt friluftsliv används för att marknadsföra Jämtlands län som en attraktiv plats att bo på och att besöka. Att kunna skapa samexistens mellan de samiska näringarna, besöksnäringen, friluftslivet och ökad elproduktion är en utmaning.

Elproduktion och eldistribution avgränsas inte av kommunala eller regionala gränser, vilket är en anledning att arbeta utifrån ett större regionalt perspektiv. Länets kommuner har dessutom knappa resurser för att själva arbeta med kommunal energiplanering, både ekonomiska förutsättningar och kompetensmässigt. Samverkan kring dessa frågor är därför en nödvändighet för att lära av varandra och skapa en gemensam energiplanering, samt ta del av fakta, analyser och på så sätt en gemensam kompetenshöjning. Ett sätt att göra det

skulle kunna vara att dra nytta av erfarenheterna av projektet "Vattenplan för Storsjön", där fyra av länets åtta kommuner under projektledning av Länsstyrelsen Jämtlands län enades om olika ställningstaganden för hur man skulle hantera Storsjön som dricksvattentäkt, rekreativområde, hur man skulle se på t ex fiskodlingar och annat. Ett konkret exempel på hur kommuner gemensamt samverkat kring en gemensam resurs. Med den arbetsformen som case, skulle arbetet kunna formas kring regional energiplanering.

Utifrån att vi ser ett behov av ökad regional samverkan kring energifrågor, för arbete med strategisk energiplanering i länet som främjar elektrifiering, grön omställning och trygg energiförsörjning, har vi en idé om att skapa en samverkansplattform likt Rådet för hållbar energiförsörjning som görs i Västernorrlands län. Deltagare i det rådet skulle kunna vara aktörer från energibranschen som energibolag, elnätsbolag, kommuner, region och länsstyrelse. Sedan 2015 driver Länsstyrelsen Jämtlands län och Region Jämtland Härjedalen tillsammans Miljö- och klimatrådet Jämtlands län som är en gemensam plattform för strategiskt klimatarbete i Jämtlands län. Syftet med rådet är att samla länets aktörer för att mer effektivt och kraftfullt bedriva miljö- och klimatarbete. Det finns här ett behov att vrida fokus mer mot energiplanering, och även samla fler relevanta aktörer från energisektorn (nätägare, större elproducenter, et c), och inom ramen för ett projekt skulle ett omtag kunna göras kopplat till dessa frågor.

Vår projektidé grundas på att ett typ av energiråd/forum, skulle kunna utgöra ett fokusområde för Miljö- och klimatrådet. Genom bildandet av detta skapas även förutsättningar för ett gemensamt lärande och kompetensutveckling om utveckling av energifrågan i länet. Koppling till Miljö- och klimatrådet tror vi kommer att underlätta förankring och trovärdighet för arbetet. Vidare ser vi framför oss att olika typer av underlag kommer att behöva tas fram, såsom elnätsanalys, el- och energianvändning i länet, elproduktion i länet samt scenarier och framtidsprognoser för dessa. Dessa underlag blir viktiga bidrag till att höja kunskaperna om länets energisituation nu och i framtiden, och skapad gruppering blir viktig för att ta hand om och sprida insikter och kunskaper.

Hur projektet bidrar till och/eller kompletterar länsstyrelsens uppdrag kring uppdaterade energi- och klimatstrategier och handlingsplaner och hur projektet stämmer överens med prioriterade inriktningar.

Projektet bidrar till Länsstyrelsens arbete med energi- och klimatstrategier och plan för elektrifiering genom främjande insatser för ökad elektrifiering, genom mellankommunal samverkan, samverkan med aktörer som bidrar till elektrifiering, kunskapshöjande insatser och kunskapsspridning. Projektets inriktning är att skapa en samarbetsplattform med de aktörer som är av betydelse för att möjliggöra elektrifiering. Även att skapa en samverkansprocess med Länsstyrelse och länets kommuner och andra relevanta aktörer för att skapa en målbild och förståelse för de förflyttningar samhället behöver göra, samt stärka handlingsförmåga och planeringsberedskap genom tex kunskapshöjande insatser. Möjlig start och längd på projektet: Start skulle kunna vara under hösten 2024 och vi ser en projektomfattning på cirka två år men är något vi gärna diskuterar vidare med Energimyndigheten.

Uppskattning av budget

Lönekostnader 1,25 tjänst fördelat på Region JH och Länsstyrelsen	1 200 000
Resor (inom länet)	25 000
Övrigt, möteskostnader osv	25 000
Kunskapsbeställning, externa tjänster, underlag, analyser, kartor	700 000
Summa	1 950 000